

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2021

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

Františka Kopřivy

**k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 289/2005 Sb., o
Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, a některé
další zákony**

(sněmovní tisk č. 800)

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony se mění takto:

1. V části první Čl. I § 16l odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Provádí-li vláda, stálá komise pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství Poslanecké sněmovny nebo orgán nezávislé kontroly kontrolu činností a opatření Vojenského zpravodajství, jimiž se podílí na zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru, je Vojenské zpravodajství povinno kontrolujícímu předložit zejména

- a) záznamy o předání dat a informací nebo aktivním zásahu podle § 16h,
- b) zprávy o činnosti podle § 16i a
- c) další zprávy, které jsou nezbytné pro zjištění skutečného stavu v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly.

(2) Na požádání kontrolujícího podle odstavce 1 je Vojenské zpravodajství povinno kontrolujícímu zejména

- a) umožnit přístup k auditním záznamům provozu nástroje detekce,
- b) umožnit přístup ke spisové dokumentaci vedené ve věci rozhodování o umístění nástroje detekce podle § 16e,
- c) poskytnout dohody o spolupráci podle § 16b odst. 2)
- d) poskytnout zprávu o nedostatcích v oblasti zajišťování ochrany dat a informací podle § 16k odst. 7), nebo
- e) poskytnout dalších data a informace související s předmětem kontroly.“.

2. V části první Čl. I § 16l odst. 4 se za slova „Orgán nezávislé kontroly“ a za slova „orgán nezávislé kontroly“ vkládají slova „nebo stálá komise pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství Poslanecké sněmovny“.

Odůvodnění

Silný mechanismus kontroly a dohledu je zásadní součástí odpovědného fungování zpravodajských služeb. Intenzita dohledu kontrolních orgánů by proto měla odpovídat pravomocem, které jsou Vojenskému zpravodajství svěřeny. To je také jeden ze závěrů zprávy Agentury Evropské unie pro základní práva. Zmíněná zpráva porovnála činnosti a zákonné ukotvení zpravodajských služeb ve státech Evropské unie. Stanovisko 3 zprávy uvádí: “Členské státy EU by měly zřídit spolehlivý rámec dohledu odpovídající pravomocem a kapacitám zpravodajských služeb. Členské státy by orgánům dohledu měly rovněž poskytnout pravomoc zahajovat vlastní vyšetřování jakož i trvalý, úplný a přímý přístup k informacím a dokumentům nezbytným k plnění jejich role.”¹

Z důvodu naplnění dostatečné kontroly Vojenského zpravodajství na úseku kybernetické obrany by měl být výčet v odst. 1) § 16l, který vyjmenovává informace poskytované bez vyzvání Vojenským zpravodajstvím během prováděné kontroly, doplněn o zprávy o činnostech Vojenského zpravodajství, jimiž se podílí na zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru podle § 16i. Dále původní znění návrhu změny zákona vyžaduje jmenovité označení kontrolního orgánu Poslanecké sněmovny namísto pouhého a neurčitého označení "Poslanecká sněmovna". Znění zákona navíc vyžaduje specifikovat výčet informací podléhajících kontrole jak paragrafem, tak jejich legislativním označením.

V původním znění návrhu nového § 16l odst. 2) byly vyjmenovány informace, o které by mohly kontrolní orgány při kontrole požádat, ale současně nestanovil povinnost Vojenského zpravodajství tyto informace poskytnout. Mohlo by dojít k situaci, že Vojenské zpravodajství by bylo kontrolním orgánem o informace požádáno, ale Vojenské zpravodajství by odmítlo požadované informace vydat, přičemž by byla dodržena litera zákona. Je nezbytné znění zákona změnit tak, že Vojenské zpravodajství je povinno informace na požádání také vydat.

Dále navrhujeme, aby § 16l odst. 2), který stanovuje informace vydávané Vojenským zpravodajstvím na požádání kontrolujících orgánů, byl doplněn o další dokumenty. Jedná se o zprávy o nedostacích v oblasti zajišťování ochrany dat a informací, které zpracovává inspektor pro kybernetickou obranu, a dohody o spolupráci mezi Vojenským zpravodajstvím a provozovateli sítě podle § 16b odst. 2). Především zařazení dohody o spolupráci mezi Vojenským zpravodajstvím a provozovatelem sítě podle § 16b odst. 2) je žádoucí, protože se jedná o veřejnoprávní subordinační smlouvu, která nahrazuje rozhodnutí o umístění nástroje detekce podle § 16e, které již podle původního návrhu je zařazeno mezi dokumenty podléhající kontrole.

Je žádoucí, aby možnost provádění kontroly Vojenského zpravodajství měl nejen orgán nezávislé kontroly, ale také stálá komise pro kontrolu činností Vojenského zpravodajství Poslanecké sněmovny. Za kontrolní orgány Vojenského zpravodajství, které jsou nezávislé na výkonné moci, lze považovat dva orgány: kontrolní orgán Poslanecké sněmovny (dle § 21 zákona o Vojenském

¹ Agentura Evropské unie pro základní práva. Sledování zpravodajskými službami: záruky ochrany základních práv a prostředky nápravy v Evropské unii – díl II. European Union Agency for Fundamental Rights, 2017.

zpravodajství) a dále orgán nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky (dle zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů). Podle původně navrhovaného znění by pravomoc provádět kontrolu na základě podnětu provozovatele sítě měl jen orgán nezávislé kontroly zpravodajských služeb, ale neměl by ji kontrolní orgán Poslanecké sněmovny. Tento stav je nežádoucí z důvodu faktické neexistence orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky a nejistoty, zda bude v blízké době ustanoven (také pokud by došlo ke změnám na základě návrhů změn zákona), tudíž hrozí, že by uvedenou kontrolu nikdo nevykonával.

Platné znění dotčených ustanovení s vyznačením navrhovaných změn

§ 16l

Kontrola činností, jimiž se Vojenské zpravodajství podílí na zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru, a prověřování souvisejících opatření

~~(1) Provádí-li vláda, Poslanecká sněmovna nebo orgán nezávislé kontroly kontrolu činností a opatření Vojenského zpravodajství, jimiž se podílí na zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru, je Vojenské zpravodajství povinno kontrolujícímu předložit zejména~~

~~a) záznamy podle § 16g a~~

~~b) další zprávy, které jsou nezbytné pro zjištění skutečného stavu v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly.~~

~~(2) Kontrolující podle odstavce 1 jsou oprávněni kdykoliv požádat o~~

~~a) přístup k auditním záznamům provozu nástroje detekce,~~

~~b) přístup ke spisové dokumentaci vedené ve věci rozhodování o umístění nástroje detekce, nebo~~

~~c) poskytnutí dalších dat a informací souvisejících s předmětem kontroly.~~

(1) Provádí-li vláda, stálá komise pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství Poslanecké sněmovny nebo orgán nezávislé kontroly kontrolu činností a opatření Vojenského zpravodajství, jimiž se podílí na zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru, je Vojenské zpravodajství povinno kontrolujícímu předložit zejména

d) záznamy o předání dat a informací nebo aktivním zásahu podle § 16h,

e) zprávy o činnosti podle § 16i a

f) další zprávy, které jsou nezbytné pro zjištění skutečného stavu v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly.

(2) Na požádání kontrolujícího podle odstavce 1 je Vojenské zpravodajství povinno kontrolujícímu předložit zejména

f) umožnit přístup k auditním záznamům provozu nástroje detekce,

g) umožnit přístup ke spisové dokumentaci vedené ve věci rozhodování o umístění nástroje detekce podle § 16e,

h) poskytnout dohody o spolupráci podle § 16b odst. 2)

- i) poskytnout zprávu o nedostacích v oblasti zajišťování ochrany dat a informací podle § 16k odst. 7), nebo
- j) poskytnoutí dalších data a informací souvisejících s předmětem kontroly.

(3) Kontrolující je při provádění kontroly povinen šetřit práva a oprávněné zájmy Vojenského zpravodajství, stejně jako třetích osob, kterým byly v souvislosti s prováděním činností Vojenského zpravodajství podle této části zákona uloženy povinnosti.

(4) Orgán nezávislé kontroly **nebo stálá komise pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství Poslanecké sněmovny** může vykonávat kontrolní činnost podle odstavce 1 také na základě podnětu právnické nebo podnikající fyzické osoby zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací, jíž byla uložena povinnost zřídit a zabezpečit rozhraní pro připojení nástroje detekce v určeném bodě veřejné komunikační sítě a povinnost strpět umístění a provozování tohoto nástroje, nebo Českého telekomunikačního úřadu. V případě, že orgán nezávislé kontroly **nebo stálá komise pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství Poslanecké sněmovny** na základě kontroly provedené z podnětu právnické nebo podnikající fyzické osoby zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle věty první zjistí, že činností Vojenského zpravodajství, jíž se podílí na zajišťování obrany státu, došlo k protiprávnímu zásahu do základních práv a svobod, obdrží jím vypracovanou písemnou zprávu²²⁾ rovněž tato osoba.

(5) Kontrolní řád se na kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství podle této části zákona nepoužije.

(6) Na prověřování opatření přijímaných Vojenským zpravodajstvím v zájmu zabezpečování činností, jimiž se podílí na zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru, Ministerstvem obrany se použije ustanovení § 41 zákona o zajišťování obrany České republiky obdobně.